

Corea: esquinç al darrer pany del 'teló d'acer'

Un cop més, la crisi a Corea del Nord posa en dubte l'equilibri geoestratègic de l'Àsia oriental. Cada cop més, però, la reunificació de la península coreana es perfila com una qüestió cabdal.

La fugida d'un alt dirigent de la República Popular Democràtica de Corea, Hwang Jang-yop, que el passat 12 de febrer va demanar asil a l'ambaixada de Corea del Sud a Pequín, va ser contrarestatada, tres dies després, quan agents dels serveis secrets de Pyongyang van atemptar mortalment, a Seül, contra Li Han Yung, nebot de l'antiga esposa de Kim Jong-il, líder de Corea del Nord. Simultàniament, el govern de Pyongyang havia demanat ajut internacional per afrontar una situació alimentària catastròfica: Corea del Nord només té gra per alimentar la seva població (24 milions d'habitants) fins a finals de maig.

Pyongyang acusa Corea del Sud d'haver segrestat el trànsfuga Jang-yop. Seül desferma un operatiu de més de vint mil policies per tractar d'enxampar els agents del nord. Tot plegat, sembla repetir l'escenari de fa deu mesos, quan, l'abril de 1996, la concentració de tropes nord-coreanes al llarg del paral·lel 38 acompanyava una demanda d'ajut alimentari i, en aquestes pàgines, titulàvem: "Pau a canvi d'arròs". Tanmateix, si bé l'escenari presenta similituds, la situació dels actors, almenys al nord, varia sensiblement. En primer lloc, l'atzucac polític del Partit dels Treballadors de Corea, al poder a Pyongyang, sembla irreversible i cada cop més agreujat. Les cerimònies per celebrar el 55 aniversari de Kim Jong-il —una combinació de megalomania estalinista i austeritat forçosa— no poden ocultar que, dos anys i mig després del decés del pare, el fill encara no ha estat nomenat secre-

tari general del partit, ni cap de l'estat i que, si arriba a ser-ho, el seu poder serà poc més que protocol·lari.

En aquest país, aïllat i empobrit, la lluita entre diversos sectors de la burocràcia de l'estat, el Partit i l'exèrcit, no és ja una lluita pel poder, sinó el combat, de vegades desesperat, per la gestió del naufragi. En aquest sentit, l'exèrcit —més exactament, els alts oficials— és avui, i tot sembla indicar que continuarà sent demà, el sector dominant a Corea del Nord. Un exèrcit dividit entre ortodoxos dogmàtics i reformistes, o "pragmàtics", com en diuen els analistes nord-americans. Darrere d'aquestes dues faccions militars s'arrangieren els funcionaris de l'administració i els quadres del partit. La temptació d'emprendre una fugida endavant, que generara una crisi militar amb el sud, continua present, però cada dia amb menys força. De fet,

els "pragmàtics" la van vendre per un plat de lleties quan van acceptar —en una reunió amb els EUA, el 19 d'abril de 1996 a Berlín— aturar la producció i venda dels míssils Rodog i el canvi del sospitós reactor nuclear de Yongbion per uns altres reactors sud-coreans, de tecnologia convencional, en contrapartida de l'ajut alimentari i de la instal·lació d'una planta de Daewoo al nord del paral·lel 38. Esperonats per aquests èxits, els "pragmàtics" han fet comparèixer Kim Jong-il, aquest febrer, a la cimera de Davos per tal d'animar el comerç i la inversió capitalista al "socialisme coreà". El mateix Jang-yop corregí les seves teories autàrquiques, cosa que el convertiria en un propici cap de turc —la seva gestió autosuficient havia fracassat i ell esdevenia un "heretge"— a sacrificar, motiu de la defecció. L'equilibri és encara imprecís i, si bé sembla que els reformistes tenen molt més futur que els militars ortodoxos, aquests conserven encara prou força per purgar Jang-yop i comprometre la situació, per exemple, amb atemptats com el de Seül.

La qüestió que s'obre ara és què passarà quan caigui el règim dictatorial de Pyongyang. Tot fa pensar que Seül faria bé a endegar els càlculs del que pot suposar l'assimilació de 24 milions de persones en un procés de reunificació de la península, perquè —esfondrat el poder del Partit dels Treballadors de Corea— no hi ha cap força, ni tan sols la Xina— capaç de mantenir una divisió territorial i ètnica, tan circumstancial com arbitrària.

Kim Jong-il. Dos anys i mig després de la mort del seu pare, encara no ha estat nomenat secretari general del Partit ni cap d'estat.

Pau Pons